

**Muruniidu-
massinad**

MEHKA
Pikk 17B Tel. 782 8256
Vabaduse 4B 782 8250

Võru linnavolikogu kiitis heaks Kreutzwaldi gümnaasiumi remondi rahastamise

Kui linna järgmise nelja aasta eelarvestrateegiast räägiti, rõhutas linnavalitsuse rahandusosakonna juhataja Kerstin Tammjärvi volikogule, et tegu on riigi prognoosidel põhineva strateegiaga.

Kreutzwaldi koolihoone remont võib varsti alata.

Maarja Roon

KOOLIREMONT > Kolmapäevasel erakorralisel linnavolikogu istungil kinnitati Kreutzwaldi koolihoone remondi riigihanke välja kuulutamine. Eelnõuga olid nõus kõik kohalolnud 12 volikogu liiget.

Plaan Kreutzwaldi gümnaasiumi hoone korda teha on linnal olnud juba aastaid, kuid varem puudusid selleks vajalikud ressursid. Eelmisel aastal lükkas EAS linna rahastustaotluse tagasi, sest Võru linna laenukoormus oli liialt suur. Nüüd on laenukoormus saadud seaduses lubatu piiridesse ja EAS on koolihoone rekonstruee-

rimisega nõus.

Remondi ajaks kolitakse õppetöö ümber mitmesse eri hoonesse. Esimene koolipäev algab koolilastel siiski Kreutzwaldi koolihoones ja kohe sügisveerandil veel kolimiseks ei lähe.

Raha puudutavas süüvitakse pisidetailidesse

Riigihanke väljakuulutamiseks pidi nõusoleku andma ka volikogu. Remondi rahastamise osas volikogu liikmetel erimeelsusi ei olnud.

Kuna jutt käis rahast, siis päris ilma vaidlusteta arutelu siiski ei möödunud. Nii- mola tekkis diskussioon re-

mondi hanke väljakuulutamise eelnõu täpse sõnastuse ümber. Kas rekonstrueerimisega seonduvateks kohustusteks peaks arvestama kogu projekti maksumuse või ainult linna omaosaluse?

Kreutzwaldi gümnaasiumi remondiks on arvestatud veidi üle kolme miljoni euro, millest linna panus on 512 000 eurot. Ülejäänu kat- tab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse finantseering.

Tutvustati ka eelarvestrateegiat

Istungi lõpus tutvustati linna eelarvestrateegiat järgmiseks neljaks aastaks. Rahanduskomisjoni kuuluva Tõnu Antoni arvates oli

aastateks 2013–2016 pla- neeritud tulud liialt opti- mistlikud. Nimelt prog- noositakse strateegias järg- miseks viieks aastaks tulu- maksu laekumiste aastast kasvu viie- kuni kaheksa- protsendiliseks. See mee- nutas Antonile viimasele majanduslangusele eelne- nud liigset optimismi.

Linnavalitsuse rahandus- osakonna juhataja Kerstin Tammjärvi rõhutas, et tegu on riigi prognoosidel põhi- neva strateegiaga. Strateegia on eelarvega võrreldes üldi- sem ja julgema eesmärgi seadev dokument.

Seekordsel istungil oli eel- arvestrateegia alles tutvusta- misel ja seda ei kinnitatud.

Fotod: MAARJA ROON

Uudised

Võru linna rahvarohke 228. sünnipäev. lk 3

Luhamaa ja Vaalimaa nagu öö ja päev. lk 3

Elu

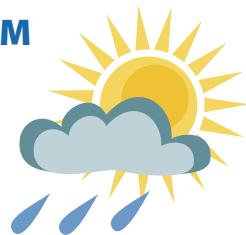
Riigikogulane vastab Eestist lahku- mise pidurdamise kohta. lk 4

Võrumaa Teataja suvine mnemoturniir, 7. osa. lk 4

Võimaluste avarus on peamine põhjus teise linna gümnaasiumis õppimiseks. lk 5

1784 meetri teatejooks linna sünnipäeva auks. lk 5

ILM

15...18°C

9 771406 426008 ISSN 1406-420X

KOLLEKTSIOON | UUS KOLLEKTSIOON

Uued prillid noortele ja suurtele on kohal.

Ostes raamid, saad klaasid tasuta!

Pakkumine sisaldab peegeldusvastase ja kõvapinnaga ühevaatelisi plastikklaase ja kehtib kuni 30.09

PRO OPTIKA
www.prooptika.ee

Võrumaa Teataja

Aastast 1995

Piirijärjekord toetab kohalikku majandust

Eesti püüdlused kaotada Vene piirilt iga hinna eest järjekorrad võib avaldada soovitud sootuks vastupidist mõju, sest rohkem autosid sellest üle piiri ei mahu, küll aga kannatab kohalik ettevõtlus.

Soome Vaalimaa piiriületuskoha näitel võib öelda, et piirijärjekordadest on pigem kasu kui kahju. Jõukad Vene turistid, kes piiri ületavad, jäta- vad tänu järjekorrale Soome piiri äärde ohtralt raha ja suurem hulk raha aitab kokkuvõttes äärealal are- neda. Soome–Vene piiri äärde Vaalimaal on välja arenenud terve kaubanduslinnak, kus teevad sis- seoste ja tarbivad teenuseid peamiselt Venemaa turistid.

Lisaks sõiduautodele ei tehta Soomes numb- rit veoautode piirijärjekorradest. Teisipäeval oli Vaalimaal piirijärjekorras ootamas ligi 100 suurt veoautot, nende tarbeks on maanteele ehitatud eraldi sõidurada. Nii nagu muud reisijad, tarbivad ka veoautode juhid piiräärseid teenuseid ja aitavad sedasi kaasa piiriala majanduse arengule.

Soome näitel võib öelda, et selmet iga hinna eest piiril järjekordi lühendada, peaks Eestis mõtlema sellele, kuidas inimesi piiri ääres võimalikult kaua kinni hoida. Inimeste kinnihoidmiseks pole jällegi paremat võimalust kui piirijärjekord.

Eestis loodud piiriületuse broneeringusüsteem tegelikkuses ei toimi, sest piiriületus võib kesta endistviisi mitu tundi, olenevalt Vene poole suvast ja sellest, kui palju on järjekorras Vene kodanikke, kes pääsevad Vene poolele üle eelisjärjekorras.

Piirijärjekord lahendaks Eesti tolli mure, et eest- lased toovad üle piiri liiga palju kütust: järjekor- ra puhul muutuks kütuse toomine senisest palju aega- ja vaevanõudvamaks. Pikem järjekord pe- takts Luhamaalt lätlastest kütusevedajad, kelle tege- vust on Eesti tolliametnikel raske kontrollida.

Selle asemel et Euroopa Liidu direktiivi enda suva järgi tõlgendades inimestelt kütusepaagis too- dava kütuse pealt aktsiisi küsida, peaks ametnikud mõtlema sellele, kuidas piiri ääres elu ja majandust edendada. Arengule aitaks kaasa tankla ja kauban- duskeskuse loomine Luhamaale.

Elektrikatkestus

Eestis on suureks proble- miks elektrikatkestused. Paar nädalat tagasi juhtus meil maalgi jälle, et elek- ter kadus ära. Algul võib see päris naljakas tunduda, kui proovid olla loov ja as- jale huumoriga läheneda. Minu naine Heli oli sel ajal ka maal ja me valmistasime endale hommikusööki õues. Heli tõi välja suure malm- katla. Üks meie headest naabritest, Ahti Serv, kee- vitas katla põhja augu ja nii oli meil vahva väligrill. He- lil oli küll kavas õues mahla aurutada ja moosi keeta, et hoida kokku elektrienergiat ning mitte kütta köögis pliiti palaval suveajal. Nii et kui elekter sel hommikul kadus, läksime välja, kus Heli keetis kohvi ning praadis kartuleid ja mune.

Kui elektrit ei ole paar tundi, siis selle ajaga mida- gi hullu veel ei juhtu. Kui see aeg venib pikemaks, siis hakkab külmkapp sulama ja see võib kogu sügisesed tööd untsu keerata.

Ma mäletan seda, kui New Yorgis oli suur elektrikatkes- tus. Olin sel hetkel Times Square'il ja helistasin oma tuttavale tänavaäärsest tak- sofonist. Äkki kadusid kõik linna tuled ära, need vaju- sid nagu maa alla, valgust andsid vaid autode ja bussi- de tuled. Kõik muu oli üm- berringi must. Siis oli ka al- gul päris lõbus, aga kui juba aknaid hakati lõhkuma ja oli kuulda karjeid, läks asi üsna vastikuks. Õnneks on Eestis nii, et kui ümberringi elekter kaob, arvatakse, et kõik läh- sid sel õhtul vara magama.

Seekordse elektrikatkes- tuse ajal tulid kohale Eesti Energia mehed, aga esmapil- gul ei leidnud nad, kus võiks viga olla. Andsin neile teada, et kõrgepingeliinid meie hei-

Viido Polikarpus
kolumnist

nakuuri taga on ripakil. Olin sellest juba enne mitmete- le Eesti Energia töömeeste- le rääkinud, kes aeg-ajalt käi- vad siin puuksi maha võt- mas, mis liine ohustavad, aga iga kord on olnud erinevad inimesed, kes seda tööd tee- vad.

Usun, et see ongi Ees- ti Energia probleem. Võib- olla tehti Eesti Energias õi- gesti, et lasti kõik lahti, väl- ja arvatud juhtkond, ning siis anti kõik hooldus- ja paigaldamistööd alltöövõt- jale. Enne oli Eesti Energial

3000 töolist, kes oskasid kõi- ke teha ning kellel olid ala- ti kaasas vajalikud tööriis- tad, need mehed tundsid ka ümbruskonda ja kohalik- ke inimesi. Kui midagi läks korrast ära, siis kutsuti ko- halik Eesti Energia töömees, kes pani kõik kiiresti paika. Kui ta poleks sellega kiiresti hakkama saanud, oleks inimesed talle hiljem otsemaid turja karanud, olgu siis poe- sabas, baaris või kirikus. Nii oli see kõikide huvides, et kohalik töömees tunneb ja teab ümbruskonna problee- me ning aitab neid paranda- da või ka neid ära hoida.

Minu meelest ei oleks Eesti Energia pidanud hak- kama äriettevõtteks. Ta oleks pidanud olema hoopis tee- nindusettevõte. Mis kasu on meil sellest, et Eesti Energia teenis eelmisel aastal rekor- dilise ka- sumi, sam- al ajal kui meie elektri- arved on tõusnud

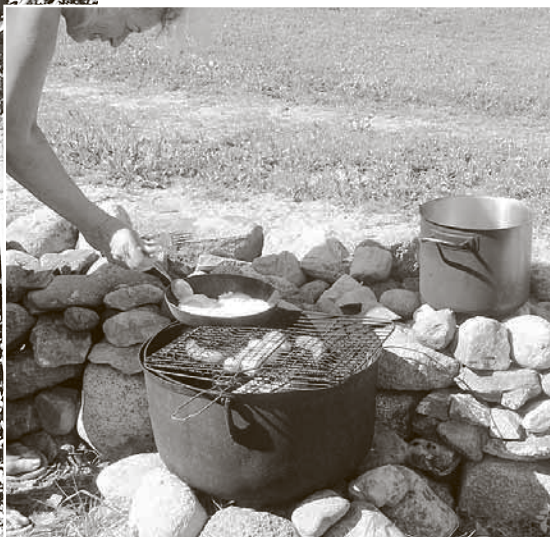
taevasse?

Uuel aastal saab igauks ise valida, kellelt ta elekt- rit ostma hakkab. Me peak- sime Eesti Energiale näita- ma, mida me neilt tegelikult ootame, kui nad tahavad, et me neid edaspidigi toetame. Ehk ei suutu nad siis meis- se kui iseenesestmõistetava- tesse isikutesse. Ent selleks ajaks on Eesti Energia tütar- ettevõtte Enefit ehk juba ava- nud rohkem tuuleparke ja põlevkivikaevandusi sellis- tes maailmanurkades nagu Jordaania või Utah (üks USA osariikidest). Nende uued ettevõtmised võtavad ehk kogu nende tähelepanu endale ja meie ei lähe neile enam niigi palju korda, kui me oleme läinud seni.

Igatahes seekord tulid Ees- ti Energia mehed tõsise proble- leemiga toime ja nad uudis- tasid ka varsti avatavat päike- separki minu maja taga. Mul oli hea meel, et meie park ei olnud veel avatud, mui- du oleksid inimesed elektri- katkestuses ehk päikeseparki süüdistama hakanud.

Eesti Energia töömehed lahenda- mas probleemi.

Heli õues hommikusööki valmista- mas.

Fotod: VIIDO POLIKARPUS

VÕRUMAA TEATAJA VIIS AASTAT TAGASI

23. august 2007. Teisipäeva hommikul laastas tugevajõuline tromb Kurenurme küla Sõmerpalu vallas. • Tamula ran- nas ootamatult kärgatanud ilutulestik rikkus linlaste õõrahu. • Võru linna ja valla noorte malevasuvi lõpetati kokkutule- kuga. • Liivatonnidest sündis Tamula ääres skulptuuripark. • Obinitsas õnnistati sisse uus tsässon. • Võrumaa omava- litsusjuhid arutasid maavalitsuses maakonna arenguks ühise seisukoha võtmist.

Võrumaa Teataja

Maakonnaleht

Võrumaa Teataja ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval. Toimetust: PK 1, Oja tn 1, Võru 65602, faks 782 3072, e-post: info@vorumaateataja.ee, www.vorumaateataja.ee. Väljaandja: AS Võru Teataja. Tellimisindeks 69 851.

Peatoimetaja	KALEV ANNOM	782 1274
Reporterid	INNO TÄHISMAA	782 3254
	IRJA TÄHISMAA	782 3254
	(lapsehoolduspühkudel)	
Korrektor	MAILIT PAJU	782 4516
Kujundaja	MARGARETA PALGI	782 1921
Küljendaja	SIRLE NURK	782 1921
Müügijuht	MIHKEL VANARI	782 4616
Veebitoimetaja	AIGAR NAGEL	782 0578
Raamatupidaja	KATRIN HAGA	782 1535
Kuulutused	MARI-LIIS PIIRISALU	782 3690
(E-R 8–16)	HELIN LEIS	782 3690
Kuulutused Antslas (Kreutzwaldi 1, E-R kella 8–10)		785 5378
Kuulutused Vastseliinas (Võidu 14, E-R kella 9–11)		785 1242

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse (e-post: pn@eall.ee, tel 646 3363).

Trükk AS VõruTäht

KÜSITLUS

Kas lähete välismaale tööle/elama ja miks? Ehk on mõni teie tuttav või sugulane välismaale läinud – kui jah, siis kuidas ta seal rahul on?

Vaike,
tänavakoristaja

Esimene mõte on, et ei lähaks, kuna olen juba pensionär, aga samas – kui mulle hea pakkumine tehtaks, lähaksin küll!

Mul töötas poeg seitse aastat Soomes, aga kuna tema pere elas samal ajal Eestis, otsustas ta ühel päeval ikka Eestis leiba teeni- ma hakata. Aga jah – nüüd ta ju Võrus mi- nimumpalga! Noor- te elu on ikka nii ras- ke ...

Henry-Sten,
õpilane

Hetkel olen Võrus, kuid tegelikult ma elangi välismaal – Inglismaal. Meie pere kolis neli aastat tagasi sinna ja praegu mõt- len, et tulevikus, kui tööle hakkam, võik- sin töötada nii Inglis- maal kui Eestis, sest oskan ju nii inglise kui ka eesti keelt. Tunnen Inglismaal juba prae- gu palju seal elavaid eestlasi.

Martin,
mehaanik

Ei lähaks. Esiteks – Eestimaa on ju minu kodu! Teiseks – Ees- timaal on hea elada, sest siin pole vulkaa- ne, suuri tornaado- sid jms – kohutavad looduskatastroofid ei ohusta meie elu.

Täditütar läks mul Inglismaale, on küll rahul. Aga ma usun, et kunagi tuleb ta Ees- tisse tagasi ja päriselt Inglismaale ei jää.

Ivi,
kodune

Ei lähaks. Keegi peab Eestisse ka jääma. Paljud mu sõbranna- dest on küll välismaa- le läinud, kes Soome, kes Saksamaale jne – mõned neist ajutiselt, mõned aga juba aas- taid Eestist ära ja väl-ismaale elama jää- nudki. Aga tundub, et kõik on välismaal ra- hul olnud – ka need, kes seal ainult ajutiselt töötanud/elanud.

Valdo,
ehitaja

Muidugi lähaks! Miks? Sellepärast, et Eestis on palgad nii väikesed.

Mul on sugulasi- tuttavaid välismaal palju ja kõik nad on seal happy'd.

Küsis ja pildistas
Mailit Paju.

Hetki pidustus-test.

Foto: MAARJA ROON

Foto: ANDREI JAVNASAN

Võru linna rahvarohke 228. sünnipäev

Maarja Roon

LINNAPÄEVAD > 17.–21. augusti- ni toimunud Võru linnapäevadel jagus huvilisi nii erinevatele kontsertidele, spordivõistlustele, lasteaiade rongkäigule kui ka paljudele teistele linna 228. sünnipäeva tähistavatele üritustele.

Teisipäeval, linna ajaloolisel asumispäeval täitis Kreutzwaldi park Võru linna sünnipäevatoriti sööma tulnute. Kes tordijagamisele kas- või kümme minutit hiljaks jäi, pidi ootama vähemalt 25meetrisest look- levas järjekorras. Õnneks keegi tor-

dist ilma ei jäänud – linn oli ettenä- gelikult arvestanud kuni 2000 tor- disööjaga. Tasuta hapukoore-šo- kolaaditorti tulid sööma inimesed igast vanusest ja elualdkonnast.

Kohalike kokkusaamispaik

Erinevalt paljudest teistest suve- üritustest olid linnapäevad eelkõi- ge suunatud kohalikele. Igal nurgal võis kuulda inimesi, kes üle pika aja vanade tuttavatega kokku said või üllatunult hüüatasid: „Kas teie pere sel aastal linnajooksul ei osalegi?“

Linnapäevadega peaaegu samal

ajal toimusid ka „Võru vaskpilli- päevad“ koos mitmete kontsertide- ga. Kuigi vaskpillipäevad lõppesid 19. augustil, saatis puhkpillimuusi- ka sünnipäevalisi pidustuste vältel edasi. Näiteks Võru puhkpilliorke- ster tegi meeleolu rõõmsaks ka las- teaiaarongkäigus osalejatel ja sünni- päevatoriti sööjatel.

Populaarne järvekontsert

Pidustustele pani punkti järvekont- sert ja ilutulestik. Sel aastal män- gis võrulaste džässmuusikat *Estonian Dream Big Band* koos Hend- rik Sal-Salleri, Heini Vaikmaa, So-

fia Rubina ja Liisi Koiksoniga. Ka kõige kaugemad rannapromenaadi istekohad olid hõivatud. Enamik istujatest kahjuks järvele ehitatud väikesel laval toimuvat eriti ei näi- nud, aga muusikaelamus saadi sel- legipoolest.

Teisipäeval järvekontserdil kuulutati välja ka selle aasta kauni- mad kodud ja konkursi „Lilleline Võru“ võitjad. Kauni kodu eest sai kiita perekond Linnase kodu Roo tänaval, perekond Zopi kodu Rõu- ges, Taiga Taali ja Kurmet Müür- sepa kodu Kobelas ning perekond Saksa talu Palujüri külas. Linnatä-

navate lilledega pilkupüüdvamaks muutmise eest tunnustati kohvik Muffinit ja Tamula hotelli. Võru lin- na teenetemärki sel aastal välja ei antud.

Kokku toimus linnapäevade raa- mes üle 50 ürituse.

Luhamaa ja Vaalimaa nagu öö ja päev

Inno Tähismaa

PIIRIPUNKT > Euroopa Liidu ja Venemaa vaheline Lu- hamaa piiriületuspunkt ning analoogne punkt Soome ka- guosas Vaalimaal erinevad teineteisest nagu öö ja päev.

Kuigi nii Luhamaad kui Vaalimaad läbivad ööpäevas tuhanded reisijad, on Luha- maa piiriületuskohas reisija- tele vaid väike kohvik tolli- terminali hoones ja ei mida- gi muud: ei tanklat ega kaup- lust. Soomes Vaalimaal on piiripunkti juurde välja ehi- tatud terve linnak, kus on nii kaubanduskeskused kui eri võimalused ettevõtjatele äri edendamiseks ja kaubavahe- tuse elavdamiseks.

Vaalimaa kaubanduskes- kuses asuvad kauplused ja söögikohad. Samas kõrval on Teboili kütusetankla, kus saab tankida kvaliteetset, nii- öelda haisuvaba Soome ben- siini. Vajadusel saab pesulas autot pesta ja külastada au- tokaupade poodi. Kauban- duskeskuses on võimalused

raha vahetamiseks, viisade taotlemiseks ja isegi Soomes määratud trahvide tasumi- seks. Samas asub infopunkt, kus on võimalik ammutada infot Soome vaatamisvää- ruste kohta ja võtta kaasa ta- suta brošüüre. Keskuses on rida poode, kust saab soeta- da Soome suveniire, juveele, rõivaid, jalatseid ja mälestu- sesmeid.

Vaalimaal torkab sil- ma, et pooled sildid on venekeelsed. Venekeelsed kir- jad „магазин“ (kauplus) ja „рыба“ (kala) tervitavad rei- sijaid mitmekümne kilo- meetri ulatuses Kotka linnast kuni Vaalimaani välja. Kõik- jal kohtab venekeelseid silte „добро пожаловать“ (tere tulemast).

Vaatamata sellele, et kütus ja mitmed muud kaubad on Soomes märksa kallimad kui Venemaal, oli otse piiri ääres Vaalimaal teisipäeva kesk- päeval bensiinitankijaid ning toidukaupade ostjaid. Kau- banduskeskus oli sõna otse- ses mõttes rahvast täis, pea-

Kirjad kaubanduskeskuse sissepääsu juures.

Vaalimaa piiriületuskoht Soomes.

Fotod: INNO TÄHISMAA

miselt venekeelseid klien- te, kes tegid enne piiripunk- ti ületust veel viimaseid sisse- oste, kinnitasid keha ja käisid tualetis.

Vaalimaa piiripunktis oli teisipäeval piiril ootamas paarkümmend sõiduauto, mille piiriületuse aeg kes- tis orienteeruvalt kaks tundi. Piiripunkti puhul torkas sil- ma, et seal oli hulgaliselt vaba ruumi autodele järjekorras seismiseks. Samuti sai panna

auto parklasse ja minna piiri- punkti sisse dokumente vormistama või piiriületuse koha- ta küsima. Mingit raha Soome poolel piiriületuse eest ei küsitud, teenindus oli kiire, asjalik ja sõbralik. Piiripunk- tis oli ametis mõlemal suunal neli passikontrollijat ja kahes eraldi kassas sai vormistada tollidokumente.

Vaalimaal on üksteisest täiesti eraldatud sõidu- ja veoautode piiriületus, mistõt-

tu pole vaja sõiduautodes rei- sijatel sisse hingata veoautode heitgaase.

Vaalimaal ei tehta mingit numbrit Soome sisse toodava kütuse koha pealt. Seal keh- tivad samasugused reeglid nagu mujal Euroopa Liidus: sisse tohib korraga tuua au- topaagitais ja lisaks kümme liitrit kanistris oma tarbeks, mitte edasimüümiseks. Akt- siisi küsitakse kütuse pealt, mis on sisse toodud üle luba-

tud normi (kütus täiendava- tes kanistrites).

Internetis (www.vaalimaa. fi) reklaamib Vaalimaa end kui kõige suuremat piiriüle- tuskohta Euroopa Liidu ja Venemaa vahel, sest seal toi- mub ligi kaks miljonit piiri- ületust aastas. Vaalimaa on pälvinud tunnustust piiriüle- tuse efektiivse korraldusega ning pakub kohalikku tuge- vat infrastruktuuri ja võima- lusi investeringuteks.

KONSUM

MAKSIMARKET

NÄDALALÕPU PAKKUMISED NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

NEKTARIINID, kg Hispaania, I klass

1.15

MAKS & MOORITS SEAPRAAD KAMARATA, kg Eesti, ~1,5kg

3.59

-48%

KURSU ZEME NATURAALNE TURSAMAKS 240g

1.49

-36%

PAULIG PAULA FILTERKOHV 500g

2.59

-33%

HELE ÖLU LIDSKOE PREMIUM 4,8% 0,5l

0.55

1.10/ + pant 0.08

PAKKUMISED KEHTIVAD SÄÄSTUKAARDIGA 23. - 26. AUGUSTINI.

Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarketi põhjal 17.08.2012 seisuga. Piltidel on illustreeriv tähendus.

Riigikogulane vastab Eestist lahkumise pidurdamise kohta

Irja Tähismaa

KÜSIMUS-VASTUS ➤ Eesti elu üheks põletavamaks kitsaskohaks on kujunenud elanike, eriti noores eas inimeste massiline lahkumine. Minnakse nii välismaale õppima kui ka tööle. Lisaks noortele lahkuvad juba ametis olevad spetsialistid ja oskustöölised.

Lahkumisest tingituna napib Eestis tööjõudu ja tööjõu nappus omakorda pärsib majanduse ning sellega koos elukeskkonna arengut. Seoses tööjõu nappusega on viimasel ajal hakatud üha valjemalt rääkima vajadusest tööjõudu importida, seda siis Eestist veelgi odavama tööjõuga maadest nagu Ukraina, Valgevene, Rumeenia, Vietnam ja Aafrika riigid.

Küsisime Kagu-Eestist valitud Riigikogu saadikutelt, kas ja kuidas oleks võimalik välismaale lahkumist pidurdada ja kuidas juba lahkunud inimesi tagasi meelitada. Vastustest tuleb välja, et kaasaja vabas maailmas eriti lahkumise pidurdamiseks variante pole, sellega tuleb tõenäoliselt lihtsalt leppida ja loota, et ehk tulevad mõned praegused lahkujad kunagi Eestisse tagasi – vähemalt pensionipõlve veetma. Lastele-noortele jääb parimaks arenemis- ja töökeskkonnaks siiski elu mõnes arenenud välisriigis, näiteks Soomes.

Küsimused riigikogulastele olid sõnastatud nii:

1. Kas ja kuidas on võimalik pidurdada inimeste lahkumist Eestist välismaale?

2. Kas teie tutvusringkonnast on inimesi välismaale lahkunud? Kui jah, siis kuhu ja mis põhjustel?

3. Kas ja kuidas on võimalik Eestist lahkunud inimesi tagasi meelitada?

Vastused on toodud nagu ikka vastamise järjekorras.

T a r m o T a m m

(Keskera-kond): Viimase nädala uudised on sellised, et Eestis on puudu 2000 meditsiiniõde, üle 200 kaitseväelase on palga pärast ameti maha pannud, Viljandisse ja Rakverre jääb ainult üks päästeauto. Palka ootavad nii õpetajad, politseinikud, päästetöötajad, meditsiinitöötajad ja veel paljude erialade inimesed, kes saavad riigilt palga. Kui mingit lahendust ei lei-

ta, siis lahkujate arv järjest kasvab ja seoses sellega riigi võimekus hakkama saada järjest väheneb. Oma suguvõsast elab välismaal ligi kümme inimest ja osa on seal juba kodu rajanud ning nad käivad Eestis ainult paar korda aastas.

Olukorda saab päästa kui riigi poliitikat kardinaalselt muuta, aga midagi ei ole teha, sest valija on andnud mandaadi sellele valitsusele ning järgmised valimised on alles kahe ja poole aasta pärast.

Kõige lihtsama võiks valitsus siiski ära teha ja alustada näiteks omavalitsusreformi läbiviimisest või jätta ametisse ainult neli maavanemat; muuta makse.

H e i m a r Lenk (Keskera-kond): 1. Praegu seda minekut polegi võimalik pidurdada. Nii kaua, kui

Eestis on võimul räigelt paremale vaataval valitsus, kellele tööinimese saatuse lähed korda vaid nii palju, et tema arvelt lisandväärtust saada, jätkub see protsess täie hooga. Pange tähele – õige pea tullakse välja jutuga, et meile läheb hädasti vöörtööjõudu tarvis. Nii hakatakse sisse tooma ukrainlasi, vietnamlasi, mustanahalisi – kõiki, kellele vaid vähem maksta võib.

Ajab lihtsalt naerma see jutt, et meil ei jätku kvaliteetset tööjõudu. Muidugi ei jätku, kui keegi pole kulutanud ühtegi eurot nende koolitamisele ja kui iga vähegi parem töömees läheb välismaale. Nädal tagasi pakkus Kuku raadio välja arvu, et läinud on umbes 100 000 inimest.

2. Tallinnas ma lahkujaid peale arstide ja meditsiiniõdede ei tea, kuid Lõuna-Eestis küll ja küll. Põhiliselt heas töömeheas ehitajad, elektrikud, oskustöölised. Minnakse Soome, Norra, Rootsi, aga ka Saksamaale ja Inglismaale.

Viimasel ajal viiakse üha rohkem ka perekondi kaasa. Kui kuuled välismaal tööl käivate noorte muljeid, siis on nad ülalavaltsivad positiivsed. Mina ei heida neile midagi ette. Eestis elav keskmise noor mees, kes kavatseb abielluda ja omale kodu rajada, peab arvestama, et kodumaise keskmise palgaga pole seda lihtsalt võimalik teha. Pereisa võib isegi kolmel kohal rabad, kuid maja ehitamiseks, auto ja traktori ostmiseks ning laste kasvatamiseks raha ei jätku.

On kaks võimalust – kas hakata ebaseaduslikku äri ajama või lahkuda välismaale.

3. Ainult hea palgaga. Kahjuks elame röövkapitalistlikus ühiskonnas, kus raha mängib esimest viiulit ja kui raha perekonnal ei ole, siis ei ole võimalik ka õnnelikult elada. Kui aga rahandusminister Ligi ütleb häbenemata välja, et näiteks riigiteenistujate palgad on niigi head ja lähiajal neid tõsta pole kavas, siis pole mõtet isegi unistada meie kadunud noorte tagasi tulemisest. Olukord on tõsine ja rahva kestmajäämiseks isegi traagiline.

Rein Randver (SDE):

Eestist lahkumise põhjusi on palju, aga peamiselt minnakse tööle või õppima. Lahkutakse kas ajutiselt või ka igavesti ja koos perekondadega.

Minu tutvusringis on lahkujaid nii noorte kui tööelaste osas, seega on tegemist kõige paremas eas inimestega. Lahkutakse Eestist, eriti maalt, valitseva tööpuuduse tõttu. Selle vältimiseks on riigil võimalus sekundaarsed konkreetsete tegudega elu toimumise maale ja regioonides. Lugejale selgitasin kõike käesoleva aasta 5. jaanuari Võrumaa Teatajas. (Randver märkis toona Kagu-Eesti elu endavaid meetmeid kommenteerides, et koalitsioonipoliitikutele Riigikogus tuleb uuesti selgitada, kui vajalikud on SDE ettepanekud: õpetajate ja lastatootajate palgakade tõus, lastetoetuste suurendamine, üliõpilaste õppetoetused, tulumaksumäärade tõus omavalitsustele, enam lisaraha kohalikele teedele, sisuline ettevalmistus 2013. aasta elektritaru avamiseks, et kodu- ja tootmiskulud ei kasvaks kümnetes protsentides. – *toim*)

Ebakindlust lisab ka meie praegune perepoliitika. Valdavalt toetatakse peret ainult lapse sündides ja veidi aega vanemahüvitistega. Aga edasi? Lasteaia, haridus, huviharidus – need on mõned mured pere igapäevaelu korraldamisel.

Meelis Mälberg (Reformierakond): Õnneks elame vabade inimestena vabal maal. Juba 21 aastat saame oma minekuid ja tulekuid ning elukohta oma tahtmist ja vajaduste järgi valida.

Aeg mil viidi meie esivanemad sunniviisiliselt kaugemale, ei olegi liiga kaugel ajalugu, ent vahel kipume seda juba unustama.

Minu arvates tuleb maailmas lahtiste silmadega ringi käia, õpida ning miks mitte ka töötada ja elada. Iga uus kogemus tuleb igal juhul ainult kasuks ja avardab silmaringi. Ja eks ikka kodust kaugemal saab tegelikult aru, et Eestimaa on üks väga imeline koht.

Tean inimesi, kes on läinud välismaale. Eelkõige õppima. Paljud neist on tulnud tagasi, aga leidub ka neid, kes on sinna jäänud. Nendega suheldes ei välista aga keegi tulevikus tagasipöördumist Eestisse, mida reeglina peetakse ikkagi endiselt oma kodumaaks.

Ülo Tulik (IRL):

Kõige kindlam viis pidurdada inimeste lahkumist riigist on piiride sulgemine, aga vaevalt, et seda meie soovime. Enamik inimesi meie hulgast on piiride sulgemist omal nahal tunda saanud ja see ei saa olla eesmärk.

Minu tutvusringkonnast on paljud leidnud tööd erinevates riikides ja seda erinevatel põhjustel – mõned on seal lihtsalt elatist teenimas käinud, mõned oma õpingud välisriigis korraldanud. Ka ise olen seda võimalust omal ajal kasutanud, nii enese erialaseks täiendamiseks kui pere sissetuleku suurendamiseks.

Keelamisega inimeste liikumise reguleerida ei ole arukas tegevus. Inimesed jäävad siia ikkagi siis, kui on võimalik leida erialast tööd. See peab olema tasustatud nii, et töötasu tagaks rahuldava elamise. Töökohtade olemasolu on esmatähtis, sest kui inimesel on töö, mis tagab talle elamisväärse elukeskkonna, elab ta selle töökoha läheduses sõltumata sellest, kus see asub. Väga hea näide selle toetuseks on Emmaste vald Hiiu- maal, kus on ehk kõige paremini tegeldud uute töökohtade loomisega ühes kohalikus omavalitsuses. Võrumaal saab selles osas kiita Vastselina ja Võru valla ettevõtmisi. Kindlasti aitab probleemi lahendamisele kaa-

sa parem ümberõppe korraldus kogu riigis, sest elu on kiiresti muutuv ja möödas on ajad, kus ühe õpitud ametiga saab läbi kogu elu. Kokkuvõtvalt arvan, et näeme ka seda positiivset, mida on piiride avanemine kaasa toonud. Seda ehk ei olegi nii vähe, kui arvame.

Ester Tuiksoo (Keskera-kond):

Inimeste välismaale tööle ja elama siirdumist ei pidurda ega takista praeguses Eestis kahjuks miski. Euroopa Liidus kehtib ju ka muude vabaduste kõrval tööjõu vaba liikumise võimalus. Eriti kurb oli tajuda inimeste lahkumist, peamiselt küll tööle minemist teistesse riikidesse, 20. augusti pidustuste foonil.

Eesti inimesel ei ole enam võimalik leida väärilise tasuga töökohta oma kodumaal.

Mind tegi murelikuks ühe tuttava ema kommentaar enne Soome kolimist, kui ta ütles mulle, et Soomes on tehtud laste kasvatamine nii mugavaks. Eestis peab ta oma allergikust lapse lasteaias käimise-olemise pärast ise hoolitsema, Soomes on selle peale mõeldud tema eest, rääkimata muudest soodustustest. Võrdluseks: meie siin vaidleme 19-eurose lastetoetuse üle kuus.

Selliseid näiteid on veelgi, mis räägivad Eestis töötamise-olemise kahjuks. Olen kindel, et tegelikult Eesti inimene elaks-töötaks ja kasvataks lapsi Eestimaal. Siin on muudetud elu väga raskeks ja sellepärast on meie tublid tööinimesed oodatud teistesse riikidesse, eriti Soome.

Eks euro tulek pidi ju tooma investeringuid ja muutma elu paremaks, tegelikkus on nähtav igapäevases elus: tööelised inimesed lahkuvad oma kodumaalt, sest nad ei suuda elada ja lapsi kasvatada selliste töötasude eest, mis meil makstakse, odava tööjõu maal. Lisaks on toimunud kiire hindade tõus.

Jah, mul on kahjuks mitmeid sugulasi ja tuttavaid lahkunud peredega Soome, Iirimaa, Norrasse.

Tagasi tulevad need, kes tahavad oma pensionipõlve siin veeta. Noorem põlvkond kasvab teistes keelekeskkondades ja nemad ilmselt enam tagasi ei tule.

Loomulikult tuleks valitseval koalitsioonil oma tegemistega väärtustada tööinimest oma kodumaal. Poleks vaja teha midagi erilist, lihtsalt leida võimalus töökohtade tekitamiseks, investeeringute meelitamiseks näiteks Lõuna-Eestisse, laste toetamiseks. Valitsuse prioriteetid peaks olema suunatud ikka oma maale, mitte väljapoole. Kahjuks see nii praegu ei ole ja julgen arvata, et selle valitsusliidu ajal ka nii ei juhtu. Kindlasti on koalitsiooni esindavad poliitikud sümptomaatilised, targad inimesed, aga nad ei näe või ei taha näha praeguse Eestimaa inimese tegelikku igapäevast elu Eestis.

U r m a s Klaas (Reformierakond) ei vastanud.

Priit Sibul (IRL) ei vastanud.

Kalvi Kõva (SDE) ei vastanud.

Valdo Randpere (Reformierakond) ei vastanud.

Inara Luigas (MTÜ Demokraadid) ei vastanud.

Võrumaa Teataja suvine mnemoturniir, 7. osa

Kuuenda osa vastused:

1 – seal otsustati esimest maailmameistri- võistluste korraldamine; 2 – nägemisvõime, äratuskell, vaenuulikkus, mänguautomaat, morsetähestik; 3 – sidrun; 4 – luukere; 5 – kate pesemine enne söömahakkamist.

Uued küsimused:

1. Antiik-Rooma religioonis jaotusid religioonis esindatud jumalad kaheks: suured jumalad ehk *dii maiores* ja väikesed jumalad ehk *dii minores*, kes omakorda jagunesid abstraktseteks jumalateks ning hetkejumalateks. Küsitav jumal kuulus hetkejumalate alla. Tahame teada, mis tegevuse ju-

malat kujutas Vaticanus, kelle järgi sai hiljem Itaalia pealinnas Roomas asuv linnriik oma nime.

2. Teadupärast on Mike Powell hüpanud kaugushüppe maailmarekordi 8.95. Kes on aga hüpanud kaugushüppevõistluses kõigi aegade vägevaima seeria?

3. Mõiste „banaanivabariik” võttis kasutusele Ameerika kirjanik William Sydney Porter *alias* O. Henry. Mis riigist kõneledes ta seda tegi?

4. Selle tuntud suhtlusvõrgustiku löid 2007. aastal Alan Braverman ja David Sacks. Viis aastat tegutsenud internetikeskkonna peamine võlu seisneb selles, et ini-

mesed saavad sinna üles riputada nii enda kui teiste lähedaste andmeid, samuti võib sealt leida infot oma esivanemate kohta. Mis võrgustikuga on tegu?

5. Kelle kohta on Erki Nool öelnud nii: „Ta on ideaalilähedane sportlane. Ta võiks olla isegi populaarsem, kui ta räägiks head inglise keelt. Oleks tal see pluss lisaks olnud, siis sel aastal, kui ta kogus 9000 punkti, võinuks ta olla ülipopulaarne. Tol hetkel püüdis maailma 16 suuremat telekanalit temaga intervjuud teha, kuid mainitud põhjusel enamik neist loobus. Oleks teinud samu tulemusi mõni ameeriklane, inglane või sakslane, saanuks temast tänu meediale

superkangelane.”?

Tähelepanu! Mnemoturniiri seitsmes osa jääb ühtlasi ka viimaseks. Suur tänu kõigile, kes kaasa mõtlesid ja vastuseid saatsid!

Viimase, seitsmenda osa vastuseid ootame 28. augustini aadressil „Mnemoturniir”, pk 1, 65602 Võru või e-postiaadressil info@vorumaa-teataja.ee.

Selle nädala auhinnaks on Arnold Paluteri raamat „Viis tuhat päeva”. Auhinna võitis **Ene Viimne!** Palju õnne!

Järgmise nädala neljapäeval ilmub mnemoturniirist ka kokkuvõte.

Võimaluste avarus on peamine põhjus teise linna gümnaasiumis õppimiseks

Marianne Pisukov

KÜSIMUS-VASTUS > Aastaid on nii mõnedki Võrus ja Võrumaal põhikooli lõpetanud õpilased siirdunud gümnaasiumisse teise linna, näiteks Tartusse või Tallinnasse. Kuna ka käesoleva artikli autor ise läks pärast põhikooli õppima Tartu gümnaasiumisse, hakkas huvitama, kui palju õpilasi üldse langetab sellise otsuse ja mis põhjustel minnakse Võrust ära. Küsisime mitmelt sellise tee läbi käinud inimeselt järgmisi küsimusi:

1. Millised olid tegurid, mis viisid sind selle otsuseni – pere, sõbrad, paremad õppimisvõimalused või muu?
2. Millised olid plussid-miinusd teise linna kolimisel?
3. Mis oli kõige raskem osa Võrust ära kolimisel?
4. Kas kujutaksid end ette, kui sa ei oleks läinud teise linna?
5. Kas see katsumus ja kogemus tasus end ära? Kuidas on see sind arendanud?

Kristel Uibo, lõpetanud Võrus põhikooli, astus Tartu Hugo Treffneri gümnaasiumisse (HTG)

1999. aasta sügisel. Hetkel töötab Tartu ülikoolis eesti ja üldkeeleteaduse instituudis murdekorpuse spetsialistina ning kirjutab doktoritööd:

1. Muid olulisi põhjusi ei meenuki peale soovi paremat haridust saada.
2. Plussiks oli kindlasti kool, kuhu läksin. Miinuseid ei suudagi hetkel välja mõelda. Kuna minuga tulid samasse kooli veel kaks klassiõde, siis polnud ka sellist tunnet, et kõik sõbrad oleks maha jäänud.
3. Kõige keerulisem oli muidugi rahaline pool ja selles osas pean olema väga tänulik oma vanematele, kes minu valikut usaldasid ja mind igati toetasid.
4. Ei kujutaks. See valik lihtsalt tundus tol ajal nii loogiline, et pole hiljem isegi mõelnud, et oli ka mõni teine võimalus.
5. See tasus ennast igal juhul

ära. Sain noorelt iseseisva elu kogemuse. Haridus, mille gümnaasiumist sain, oli suurepärase. Kuna selle gümnaasiumi õppekorraldus oli suhteliselt sarnane ülikooli omaga, siis hiljem oli ülikoolielu väga kerge.

Soovin veel rõhutada, et nii tugevas koolis hakkamasaamine poleks olnud nii kerge, kui ma poleks Võrust väga head põhiharidust saanud. Mul oli põhikoolis suurepäraseid õpetajaid: klassijuhataja Karin Raudik, õpetajad Ira Petrova, Ülle Tamm, Helve Sibul – nende õpetajate tase vastab ükskõik millise nii-öelda eliitkooli omale.

Kaia Uibo, lõpetas põhikooli Võru Kreutzwaldi gümnaasiumis (VKG), astus Tartu Hugo Treffneri gümnaasiumisse

2003. aasta sügisel, praegu õpib Leipzigi ülikoolis ettevõttearendust:

1. Esimene põhjus oli parem võimalus õppida, sest HTGs oli õppekava paremini üles ehitatud. Sain õppida rohkem seda, mis mind huvitas – astusin reaalklassi, kus oli oluline matemaatika. Sealne õpikeskkond oli hea – saame ju öelda, et HTG on eliitkool ja õpilased, kes sinna lähevad, teavad, miks nad seal on, ning motivatsioon õppida on väga suur. Seal õppides näis mulle alati, et tervel koolil on ühine eesmärk – anda õpilastele parim ja kvaliteetsem haridus. Teine tegur oli see, et kvaliteetse keskkorralduse kaudu sai investeerida ülikooli haridusse – tösi, et seetõttu läks mul keskkooli ajal rohkem raha, kuid selle võrra kulus ülikooli ajal vähem finantse, sest sain ülikoolis tasuta kohale ja tänu iseseisvale majandamisoskusele oskasin rahaga mõistlikult ümber käia. Kolmas tähtis tegur oli tuttavate-sugulaste kogemus, soovitus ja heas mõttes utsitus. Neljanda tegurina toon välja Tartu kui linna ise, sest Tallinnasse ma poleks õppima läinud.
2. Plussidena toon taas välja ilusa linna ja hea hariduse omandamise. Lisaks ka selle, et teises kohas õppides saab olla

iseenda peremees ja elada oma elu.

Miinustena saaks välja tuua vaid olmeprobleemid. Ise peab koristama ja süüa tegema. Kuna minul pesumasin puudus, pidin vähemalt korra kahe nädala jooksul käima Võrus kodus pesu pesemas.

Pisut oli ka koduigatsus, kuid kuna Võru on Tartule lähedal, oli see kergesti leevendatav. Ma ei läinud Tartusse ka päris üksi – üks sõbrannagi tuli minuga samal ajal samasse kooli, kuid teise klassi. Kindlasti oli ka elu kallis ja seega pidi raha kasutamist väga hoolsalt jälgima. Sellest tuleneb taas aga üks plussidest – pidi õppima ise majandama ja mõtlema, mille peale on mõistlik kulutada ja mille peale mitte.

3. Kõige raskem osa oli tegelikult kool – uus keskkond ja raskem õppida, kuid see oli osa minu eesmärgist. Loomulikult oli ka kodust raske eemal olla, enamik sõpru jäi siia ning ka trennikaaslased, kuid õnneks on Võru Tartule lähedal. Mugavustsoon jäi ju Võrru, kuid uue keskkonnaga harjumine polnud raske.

4. Ei kujutaks end tõesti ette, kui oleks Võrus koolis käinud. HTGs oli nii tugev potentsiaal tootmine ja mind pandi seal proovile. Ma ei taha kritiseerida siinset õppekava, kuid kardan, et Võrus oleksin ma mandunud ja võimalik, et oleksin hakanud õpetajatele pähe istuma.

5. See ei ole küll kerge katsumus, sest tagasi mõeldes võin öelda, et olin tihti magamata ja teinekord juhtus, et jäin tunnis magama, sest olin hästi aktiivne – õppisin hoolega, sest kodutööd oli palju, kuid seda mõistlikkuse piirides, ning võtsin osa mitmetest sündmustest – käisin kontsertidel ja muudel üritustel. Ent see kõik on ennast ära tasunud – lõpetasin gümnaasiumi kuldmedaliga, sain Tartu ülikooli tasuta kohale ja ka magistriõpingud Saksamaal Leipzgis on tasuta, seega on see otsus end igati ära tasunud.

Tösi – ka vanematel oli väike kartus, et kuidas ma hakkama saan, kuid tagasi vaadates oleme kõik rahul, et sain iseseisvat elu nii noorelt elama hakata.

Piret Ploom, lõpetas Võru 1. põhikooli, alustas õpinguid Tar-

tu Kivilinna gümnaasiumis 2009. aasta sügisel, sel sügisel alustab õpinguid Tallinna tehnikaulikoolis avaliku

halduse erialal:

1. Peamiseks põhjuseks, miks Võrust lahkusin oli ikkagi see, et mulle ei sümptatiseerinud Võrumaa koolid, kuigi Kivilinna gümnaasium polnud tasemelt vististi isegi mitte nii kõva kui Kreutzwaldi gümnaasium. Mulle ei meeldinud siiski Kretzwaldi kooli eneseuhkus või egoism, et nende kool on kõige parem ning Kesklinna gümnaasiumis polnud mulle sobivat suunda, seega oligi otsustatud, et tuleb Tartusse minna. Kivilinna gümnaasiumis oli ka täpselt sobiv suund ja koolgi tundus mõnus.

2. Miinuseks oli muidugi see, et Tartusse tuli leida sobiv elukoht, kuid ma ei tundnud Tartut alguses absoluutselt. Kõik oli minu jaoks täiesti uus – nii kool kui ka enamik inimesi. Ent elukoht sai leitud ning kooli alguses sai rohkem linnaga tutvust tehtud ja ka uusi tuttavaid tuli kohe juurde, seega puudusid edaspidi otsesed negatiivsed asjad.

Muidugi oli Tartu pluss see, et leidis rohkem vaba aja veetmise viise, suurem ja parem raamatukogu ning vabameelsemaid inimesed olid samuti plussideks.

3. Võrust äratuleku kõige raskemaks osaks oli muidugi see, et maha jäid kõik head sõbrad ja osa perekonnast, kuid ka sellega sai hakkama, sest interneti kaudu ning telefonitsi saab ikka edasi suhelda.

4.–5. Olen vahel mõelnud, mida ma oleks Võrus need gümnaasiumiaastad teinud. Arvan, et Võrus poleks ma juurde saanud nii palju elutarkust, samuti poleks olnud piisavalt võimalusi vaba aja veetmiseks. Tagantjärele vaadates olen ma väga rahul, et otsustasin minna Tartusse gümnaasiumisse. Ma ei kujutaks ette, et ma elaks terve elu Võrus, eriti noorena. Leian, et Võru on hea koht, kus oma vanaduspõlve veeta, kuid noore inimesena pole siin piisavalt võimalusi eneseväljenduseks, töö tegemiseks

või õppimiseks – koolides pakutavad ained pole piisavalt huvitavad ning neid ei saa taseme poolest võrrelda suurte linnakoolide omaga. Tahes-tahtmata tekib inimestele eelarvamus väikelinna kooli õpilastest.

Tänu Tartule sain juurde väga palju enesekindlust ja -teadvust ning kordan, et elutarkust sain kuhjaga juurde, rääkimata uutest tuttavatest. Kuid nüüd suundun ise edasi juba Tallinnasse ülikooli – saab näha, mida pealinn mulle õpetab!

Arvangi, et peamiseks põhjuseks, miks noored Võrust ära tulevad, on see, et noortele linnas väga ei mõeldaks. Enam ei korraldata põnevaid üritusi, nagu varem olid *playback*'id, kuigi tuleb tõdeda, et huvi nende vastu on kadunud. Ööklubid tunduvad palju põnevamad. Arvan, et linn võiks pakkuda rohkem ja soodsamaid võimalusi vaba aja veetmiseks, koolidesse sisse tooma põnevamaid aineid, näiteks. Kokkuvõtvalt – pakkuda noortele rohkem võimalusi, et elu oleks põnevam.

Kaia Voitka, õppis Puiga põhikoolis seitsmendal klassil, pärast seda õppima Tallinna muusikakeskkoolis; sel sügisel asub õppima Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiasse viiulit:

Pärast seitsme klassi läbimist Puiga põhikoolis ja Võru muusikakooli lõpetamist, langetasin otsuse, et sügisest jätan õpinguid Tallinna muusikakeskkoolis, mille ka sel kevadel lõpetasin. Kuigi Puiga kool oli mulle väga südamelähedane ja on seda praeguseni, oli koolivaheus üsna paratamatu. Seda sellepärast, et soov õppida muusikat professionaalsel tasemel ei olnud Võrus kahjuks võimalik. Seega tuligi asuda elama ja õppima Eesti pealinnas.

Elu teises linnas ja koolis ei olnud üldse nii keeruline või raske, kui alguses võis tunduda. Pigem oli võõras olukord, kus pidin täiesti üksi hakkama saama, sest kolisin Tallinnasse ainukesena oma perest, kuid see pol-

nud midagi ületamatut. Minu teiseks koduks sai muusikakeskkooli ühiselamu – seal elas palju minuvanuseid, ka nooremaid ja vanemaid õppureid, kellega saime kõik väga hästi läbi. Üle terve kooli olid ühikalpsed tuntud kui üks suur pere, kes olid üle Eesti Tallinnasse kogunenud.

Ilmselt ei saagi ma ühtegi negatiivset sõna öelda, sest Tallinna muusikakeskkool on taoline kool, kus igal aastal lisandub palju uusi õpilasi ning selle tagajärjel on kaasõpilased väga avatud suhtlejad ja iga inimene võetakse soojalt vastu.

Võrust ära kolimisel oligi kõige raskem see, et pidin lahkuma kodunt üksi. Ent tänapäeva tehnika võimaldas perega suhelda tihedalt. Raske oli ka Võrust kui kohast eemal olla, eriti kui armas kodulinn oli nii erinev suurest ja larmakast Tallinnast.

Kujutada ennast ette, kui ma poleks Võrust lahkunud – see on väga keeruline. Kahjuks ei saanud Võru pakkuda mulle enam arengu vajalikke võimalusi, seega Tallinn oli ainuõige valik. Ma soovitan kindlasti igahel avardada oma silmaringi valikute koha pealt. Minu otsus asuda elama Tallinnasse on praeguseks igatahes ära tasunud. Mulle on avanenud võimalused, mida Võru poleks saanud pakkuda, näiteks muusikuna esinemised Eesti tuntumates kontsertsaalides, õppimine oma ala parimate õppejõudude käe all, konkurssidel osalemine nii Eestis kui välismaal, koostöö professionaalsete muusikutega ja palju muud.

Vaatamata sellele, et vähesed võimalused viisid mind kodunt eemale, olen alati õnnelik, kui mul avaneb võimalus viibida Võrus.

Nelja tüdruku arvamus põhjal saab öelda, et peamiselt mindi teise linna hariduse parema kvaliteedi ja arenguvõimaluste tõttu. Siiski on teada, et paar inimest, kes kahjuks ei jõudnud või ei saanud küsimustele vastata, on läinud teise linna õppima ka perekondlikel põhjustel, kuid see on siiski harvem põhjus. Peamised põhjused, miks lahkutakse Võrust juba varakult, võiksid mõtteainet pakkuda nii linnarahvale ja -võimule kui ka meie koolijuhitidele.

1784 meetri teatejooks linna sünnipäeva auks

Maarja Roon

JOOKSUVÕISTLUS > Võru linnapäevade raames toimus ligi kümme erinevat spordivõistlust. Harrastajatele mõeldud ürituste seas paistis silma juba üheksandat korda korraldatav 1784 meetri teatejooks, kus omavahel võtsid mõõtu perekonnad, klubid ja ettevõtted.

Perekondade puhul eristati kaht vanusegruppi – võistkonnaliikmete summeeritud vanuse poolest alla ja üle 100 aasta vanused. Alla 100aastaste perekondade seas tuli võitjaks perekond Piirisild, üle 100 aasta vanuste vanusegrupis võitis perekond Laur. Kiireim klubi oli Võru suusaklubi.

Ettevõtete arvestuses käis tihe konkurents kahe spordipoe – Maratonspordi ja Silja Spordi vahel. Võitjaks tuli Maratonsport. Neil kulus kõikidest jooksvõistkondadest Jüri, Tartu, Lembitu ja Vabaduse tänavatest moodustuva ruudu läbimiseks viis minutit ja neli sekundit.

Teatejooksu võistkonnad olid neljaliikmelised. Distanti pikkus tuleneb linna asutamisaastast 1784, nii et joostakse 1000 + 700 + 80 + neli meetrit.

Linnajuhid jooksid ka

Autasustati iga arvestuse kolme parimat võistkonda. Auhindu andsid üle Võru linnavalitsuse esindajad, kes ise samuti kahe võistkonnaga teatejooksul osale-

Pisikesed Larsy-poisid tegid kahele klubile ära.

Foto: MAARJA ROON

sid. Et abilinnapea Kersti Kõosaare võistkond kandis nime Linnavalitsuse Blondiinid, pani Kõosaar jooksu ajaks pähe sarvvalge paruka.

Eraldi tunnustati klubina võistelnud OÜ Larsy jooksjaid. Kui ülejäänud klubisid esindasid täiskasvanud, siis Larsy nime all

jooksid pisikesed spordipoisid. Isegi pikemad jalad ei andnud täiskasvanutele tohutut edu – Larsy jooksid said kuue klubi seas tubli neljanda koha.

Lisaks loositi kõikide osalejate vahel välja Värska veekeskuse kinkekaart, mille võitis perekond Luik.

MIS TOIMUB?

Võru kultuurimajas Kannel 23. augustil kell 19 Kandle aias Komöödiateatri etendus „Head isu, näljased!“.

24. augustil kell 19 kontsert „Mari Kalkun ja sõbrad“.

28. augustil kell 19 Monoteatri etendus „Vanaisa“.

Võru linnagaleriis

30. augustini Leonhard Lapini juubelinäitus kahes seerias – „Protessid“ ja „Erootilised kol-laažid“ – ning Aivar Rumvolti isikunäitus „Tumevalge“.

Võrumaa muuseumis

7. septembrini näitus „Alustatud 1970“. Näitusel esinevad Tartu kunstikoolis 1970. aastal alustanud ja diplomini jõudnud vilistlased.

Võrumaa keskraamatukogus

3. septembrini Karl Pärismäe näitus „Suvine Võru“ Võrumaa muuseumi kogudest.

Rogosi mõisa pargis

25. augustil kell 12 Haanja valla perede päev. Võistlused,

mängud, leiutised ...

Kohal Ahhaa teadusteater ja muidugi pannkoogid! Päeva juhivad laste lemmikud. Info tel 516 5728, Sirje.

Haanja kooli staadionil

31. augustil kell 16 Haanja valla rahvaspordipäev. Info tel 526 7027 (Kadri) või 516 5728 (Sirje).

Haanja rahvamajas

31. augustil kell 19 suvelõpupidu. Esineb tantsutrupp Katariina. Muusikat mängib DJ M3Q. Info tel 516 5728, Sirje.

Ruummäe raamatukogus

Näitus „Tere, kool!“.

Tsooru rahvamaja juures

26. augustil kell 14 suvelõpu spordipäev.

Pane tähele!

Palume üritustest teatada telefonil **782 1921** või e-postiaadressil **info@vorumaaateataja.ee**.

Gutmanni turniiri võitis Pärnu võrkpalliklubi

Kogu turniiri resultatiivseim mängija Robert Täht (nr 17).
Foto: AIVO RAIDMA

Pille Ivask

VÖRKPAALL > Möödunud reedel alanud ja pühapäeval lõppenud 54. Gutmanni turniiri võitis Pärnu võrkpalliklubi, kes kindlustas üldvõidu juba teise võistluspäeva õhtuks. Valio Võru VK sai kuue võistkonna konkurentsis neljanda koha.

Võrulaste hea algus

Valio Võru VK ja Soome võrkpalliklubi Korson Veto vaheline mäng peeti turniiri esimese mänguna ning võõrustajate rõõmuks said võrulased 2:1 võidu. Päeva teises mängus tuli kodumeeskonnal vastu võtta kaotus teise Soome klubi A-Volley käest geimidega 1:2. Mõlemas mängus oli Valio Võru VK resultatiivseim mängija Robert Täht.

Teine võistluspäev kulges võrulastele sama mustriga järgi:

hommikus mängus saadi 2:1 võit Tallinna Selveri üle, päeva teises mängus pidi tunnistama TTÜ meeskonna paremust geimidega 1:2. Taas oli suurimaks punktitoojaks Robert Täht.

Teise võistluspäeva lõpuks on selgunud ühtlasi ka kogu turniiri võitja – Pärnu võrkpalliklubi oli selleaastase Gutmanni turniiri teise päeva lõpuks ilma ühegi kaotuseta.

Resultatiivseim võrulane

Viimasel võistluspäeval oli kavas üksnes kolm mängu, kusjuures võrulased tegid geimidega 2:1 tuule alla turniiri võitjatele pärnakatele. Ka selles mängus oli võrulaste resultatiivseim mees Robert Täht, kes oli ühtlasi ka kogu turniiri resultatiivseim mängija, tuues kodumeeskonnale 61 punkti. Uuel hooajal liigub 1993. aastal sündinud võrkpallur Eesti meistermeeskonna

Tartu ridadesse.

Valio Võru VK peatreener Marko Mett on oma hoolealuste esitusega rahul. „Võru meeskonna mängude tulemustega võib rahule jääda, suutsime kõigi käest geimi võtta ja võita viiest mängust lausa kolm,” ütles Mett.

Kuivõrd paremusjärjestuse määramisel andsid punkte geimivõidud, siis edestas kaks 3:0 võitu saanud Tallinna Selveri meeskond rohkem mänginud TTÜ ja Valio Võru võistkondi. „Arvan, et oma medalid kaotasime esimese päeva teise mänguga A-Volley vastu, kui pärast kindlalt võidetud avageimi kaotasime kaks järgmist 23:25 ja 30:32. Eks treenerite duo läks vahetustega natuke hoogu, soomlased soovustasid mängu käima ja geimilõppudes oli neil rohkem õnne,” kommenteeris Mett.

Võrulaste hooaeg jätkub

Schenker Liigaks, mis algab oktoobris, valmistudes. Metti sõnul on enne liigamänge plaanis jätkata treeningutega, 8.–9. septembril on Võru meeskonda kutsutud osalema rahvusvahelisel turniiril Daugavpilsis.

TULEMUSED

Lõplik paremusjärjestus:

1. Pärnu VK, 11 punkti
 2. Tallinna Selver, üheksa punkti
 3. TTÜ, üheksa punkti
 4. Valio Võru VK, kaheksa punkti
 5. Korson Veto (Soome), viis punkti
 6. A-Volley (Soome), kolm punkti
- Valio Võru VK koosseis: Olari Venno (nr 1), Martti Rosenblatt (2), Joshua Thorpe (4), Bobby Pokker (5), Kevin Saar (6), Tamar Nassar (7), Tauno Lipp (8), Helger Hääl (9), Siim Simmul (11), Kaido Treima (12), Kevin Kaaristo (13), Maiker Kronberg (15), Jarek Jänes (16), Robert Täht (17).
Valio Võru VK peatreener on Marko Mett, treener Vendu Suurmann.

Kolm päeva põnevaid krossielamusi

Maarja Kaiv

MOTOPIDU > Vaabina krossirajal toimus möödunud nädalavahetusel 50. motokross Suure Munamäe torni rändkarikale, kus olid esindatud kõik masinaklassid. 46 kilogrammi kaaluva malmist, pronksist ja roostevabast terasest trofee omanikuks sai MK Moto. Olgu siinkohal öeldud, et karika esimeseks võitjaks oli Tallinna motoklubi Kalev.

Pidustused said alguse juba reedel Kagukeskuse parklas. Välja oli pandud vanatehnika, mida said kõik oma silmaga näha. Põnevust pakkus Koreli oja kaldal toimuv võrreid ehk sääride kross ja mootorsaanide kiirendusvõistlus. Sääride sõidust võttis osa ka esimene ja ainuke tüdruk, kellel nimeks Laura ning kes sai kolmanda koha.

Oli kukkumisi, lendas mulda ja heina, paistis päike ning õhus oli sinist tossu. Mõni sõitis raua peal – hoog oli nii suur, et sääru rehvi oli õhus. Kohalt ei puudunud ei puhkpilliorkester ega ka tantsijad. Jagati tänukirju märkimisväärselt panuse eest Võrumaa motosporti seoses 50. aastapäevaga. „On hea meel, et see on 50 aastat kestnud. Ise olen seda 20 aastat vedanud. Tore oleks, kui keegi noor seda üritust edasi veaks,” ütles Ülo Raudsepp.

Laupäeval-pühapäeval korraldasid Motoklubi Sinilind ja Eesti hobikrossiklubi

Krossisõitja Laura.

Antsla lähedal Vaabinas motokrossi, mis algas kell 12. Inimesi sõidutas kohale ja tagasi ka tasuta buss.

Laupäevane kross oli laste ja noorte päralt. Võisteldi 50 cm³ ja 65 cm³ tsiklitel. Samuti võistlesid oma sportlaskarjääri lõpetanud krossimehed, kes jagasid kohti retroklassides. Ühtlasi võistlesid nii soolorattad kui ka *quadracerid* ja külgvankrid. Nädala viimasel päeval ehk pühapäeval võisteldi 85 cm³ klassis ja MX-klassides.

Ilm ei olnud küll suurem asi, ent kohal oli siiski üpris palju huvilisi. Lendas muda, õhk oli sinine ja ratastest tulev hääl paitas paljude vaatajate kõrvu.

Klassis 50cc läks rajale 15 sõitjat. Võitis Kenth Lusenber, teine oli Kevin Sleng ja

Fotod: MAARJA KAIV

Tänukirjasaajad ja tantsutüdrukud.

kolmas Andren Kaju. Klassis 65cc oli 24 sõitjat. Esimeseks tuli Rainers Žuks, teiseks Daniil Balandin ja kolmandaks Henry Vesilind. Quad 50cc-s oli kaheksa sõitjat, neist esimeseks tuli Kert Kasemets, teiseks Aleks Sale ja kolmandaks Atis Breds. Quad 100+200cc läks rajale 11 osalejat. Quad 100cc võitis Robert Lihtsa, talle järgnes Patric Kurvits ja kolmas oli Karl-Johannes Tšarjov; Quad 200cc oli esimene Brandon Bogatsov, teine Kaidor Kompus ning kolmas Oliver Roos.

Retro Veterane oli rajal seitse, neist esimesed kolm olid Aadu Sikk, Indrek Krestinov ja Ülo Raudsepp. Retro klassis oli juba mõnevõrra rohkem osalejaid – 19 ning

esikolmikusse tulid Jaanus Lüüding, Ken Lutta ja Andrus Lüüding. K/V Ässad/Ägedad klassis sõitis 16 inimest. Ägedadest tulid punktitalabelis esikolmikusse Pedras/Saan, Genadi/Jüri; Pärm/Marcinkevics, Erki/Jüri; Proos/Õis, Ants/Andrus ning Ässade punktitalabelit juhtis Piirsalu/Põdra, Andres/Tõnud, neile järgnes Põlluste/Loorits, Urmas/Lembit ja Aivo Tammik-saar, Väino Herne.

KV Open klassis oli 12 sõitjat: esimeseks tuli Tanel/Kõiv, Margo/Sonn; teiseks Johannes Johannson, Gert Gordejev ja kolmandaks Ruslan Talf, Tanel Reesna. Quad klassis oli 23 võistlejat, kellest parim oli Priit Järvloo, talle järgnes Olari Saarme ja kol-

mas oli Kait Kompus.

85cc klassis läks pühapäeval rajale 21 sõitjat, kellest esimesed kolm olid Claudius Roosma, Hardi Roosiorg ja Johannes Nermann. Veteran-Seenior klassis oli 24 võistlejat, kellest seeniorite punktitalabelit juhtis Enno Lustus, tei-

ne oli Janis Vilders ja kolmas Toivo Ilves; veteranide punktitalabelit juhtis Rene Jõgimaa, teine oli Aivo Rabbi ja kolmas Ralf Okermann. MX D klassis läks rajale 45 sõitjat ning esikolmikusse tulid Rogert Room, Jaanus Kukk ja Mart Kiil. MX C klassis oli 37 sõitjat ja esikolmikusse mahtusid Tarvi Remmelgas, Gerry Insler, Margus Mikkson. MX B klassis võttis osa 24 sõitjat, kellest esikolmikusse tulid Reiko Kikas, Urmas Kristman, Rene Jõgimaa. MX A +2Takti klassis oli 25 osalejat. 2Takti punktitalabelis olid esimesed kolm Aleksei Vinogradov, Karl Hubel, Ragnar Laak ning MXA esikolmik oli Andre Park, Karel Kutsar ja Andero Lusbo.

NB! Mootorsae võitja pileti number on 000071 (võidupilet on lastepileti pakist). Võitjal tuleks võtta ühendust RAMO kauplusega. Kui võitja kahe nädala jooksul ühendust ei võta, avaldame varupileti numbri.

Vennad medalitega: Martin ja Aigar Leok.

Foto: ERAKOGU

Aigar Leok on enduro Euroopa meister!

VÕIT > Euroopa meistrivõistlused enduros lõppesid Võrumaa meestele väga edukalt. Viimane etapp sõideti Slovakkias Krompachys, kus Aigar Leok oli kahel päeval kiireim ja kolmandal päeval teine. Hooaja kokkuvõttes tõi see absoluutarvestuses parima koha ja Euroopa meistri tiitli. Klassis E3 oli Aigar Leok kiireim kõigil kolmel päeval ja hooaja punkte kokku liites tõi need võidud selles klassis talle hõbemedali. Klassis E2/E3 juunior tõi perele medalilisa Martin Leok. Kuigi viimasel etapil oli ta korra viies ja kaks korda kuues, piisas sellest, et hooaja kokkuvõttes hõbemedal võita.

Järgmised sõidud toimuvad juba maailmameistrivõistluste arvestuses Rootsis ja Soomes.

VT

SAAREMAA
AITAB KAASA!

LAUPÄEV
25.08.12
club tartu
www.clubtartu.ee

EESTI TAASISEISESVUS NÄDALA
PIDULIK LÕPETAMINE!

**KARL
MADIS**

KUTSUME LAVALE KARAVANI
KULDKÖRI KARL MADISE!

"MA OLEN NOOR", "PÄRLIPÜÜDJA", "SUVELAUL"

KULLAFONDI MÄNGIB KÄIMA
DJ SIIM ZILMER!

NAISTELE SÜDAÕÕNI TASUTA! / KELLA 00:00NI 3C! / EDASI 5C
SISSEPAAS ALATES 18. ELUAASTAST! / ÜKSED AVATAKSE KELL 23:00

OST

OÜ Jupoman ostab **metsakinnistuid** ja **pakub metsa ülestöötamise kompleksteenust**. Tel 503 1145, info@jupoman.ee.

Kagu Erametsa Keskus ostab **HARVENDUS-** ja **LÖPPRAIET**, väikesed masinad ei lõhu maapinda. Aitame leida teie metsale (ka raiutud), võsastunud ja põllumaale parima ostja. Tasume hüpoteeגי ja aitame koostada metsamajanduskavad. Tel 504 4221, e-post erametsakeskus@gmail.com

OÜ Forest Stock ostab **metsa- ja põllumaad**. Tel 503 7570.

Ostan **rapsi, rüpsi** ja **teravilja**. Tasumine kohe kohapeal. Olemas transport. Tel 5459 6216.

Ostan **vanavara**. Tel 501 9842.

Ostame **metsa-** ja **põllumaad**. Tel 5847 7250, e-post wromaa@hotmail.ee.

Ostan **Parksepa-tüüpi kastkuiva-ti**. Tel 527 4044.

ostab
METSAKINNISTUID KASVAVAT METSA
pakub
RAIEKOMPLEKSTEENUST
Küsi pakkumist tel 517 6260
supremo.kaimar@mail.ee

MÜÜK

Müüa **freesasfalti** (23 €/tonn ehk 5 €/m²). Paigaldamine kokkuleppe-l. Tel 502 1890.

Kruus, liiv, muld, killustik. Kopa-tööd. Tel 5673 7956.

Kruus, liiv, sõelutud muld, turvas, valge liiv, killustik. Tel 5649 8252.

Kruus, liiv, muld. Tel 5341 6686.

Müüa **klaasplastist lipumastid, heitveemahutid** ja **-septikud** (2–25 m³). Hinnad soodsad, tähtjaid lühikesed. Transpordivõimalus! Tel 516 3111.

Müüa **kartulit** ja **sibulat** (hulgi). Tel 508 6373.

Müüa **300-l boiler**. Tel 5690 3973.

KINNISVARA

Müüa maja Võrus, 283 m², krunt 2512 m². Hind 184 500 €. Tel 506 3693.

Müüa Võru linna lähedal **talu** ja lin-nas **maja**. Tel 524 5195.

KORTERID

Üürile anda 2toaline möbleeritud mugavustega korter Väimelas. Tel 524 6089, Merike.

Üürile anda 2toaline suurem kesk-küttega korter Võrus. Tel 505 3509.

Müüa 1toaline mug remonditud korter Võrus. Tel 5343 3526.

Soovin üürida 1–2toalise korteri otse omanikult. Tel 5345 5932.

PUIT

Müüa pidevalt välis- ja sisevood-rilaudu, sügavimmutatud välis-voodri- ja terrassilaudu, põran-dalaudu. Voodrilaudade tööstus-lik värvimine. Vajadusel vedu. Tel 5664 0228.

Müüa **ehituslikku saematerjali** ning **voodri-** ja **põrandalaudu**. Erinevad mõõdud. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa kuivad pakitud **pliidipuud** ja **kütteklotsid**. Vedu tasuta. Tel 505 6107.

Müüa küttepuid. Tel 5554 7967.

Müüa kuivad **pakitud kütteklot-sid, kaminapuud, pakitud tur-babrikett** ja **puidubrikett**. Vedu tasuta. Tel 523 8503.

Kütteklotsid, brikett. Tel 506 8501.

Müüa puitbriketti ja **küttepuid**. Tel 509 4222.

Müüa küttepuid. Tel 5364 8227.

TÖÖ

Võtame Kanepisse tööle **ketas-saaraami juhi** ja **ühe töölise**. Tel +372 5662 4999.

Seoses tootmise laiendamise-ga võtab AS Barrus tööle **puidu-pingioperaatori** ja **pingitöölisi**. Töösoov saata e-postiaadressil janar.meho@barrus.ee.

Puidutööstfirma otsib **meistrit** ja **töölisi**. Tel 5629 5771.

OÜ Combilink (asukohaga Varese küla, Sõmerpalu vald, Toftani sae-tööstuse kõrval) võtab tööle **pui-dutööpingi juhi**. Väljaõpe koha-peal. Töö vahetustes. Info tööpäe-vadel kella 8–17 telefonil 521 4182.

Firma võtab tööle **autoremondi-lukksepa** Võrus. Lisainfo tel 5342 1404 või 782 8270.

POÜ Vöhandu otsib **remondi-lukkseppa**. Kasuks tuleb keevi-tus- ja treimisoskus. Töökoht asub Osulas Võrumaal. Kontakttelefon 507 1553.

Otsin **töömeest**, kes remondiks garaaži uksed. Tel 510 7995.

*Ei enam kõndimas sind teel,
su hää! me kõrvus püsib veel.
Ei enam naeratus su suul,
nüüd tasa leinas nutab tuul ...*

On lahkunud
kallis isa, vend ja onu
ARE KOOVIK
6.09.1945 – 16.08.2012
Leinavad omaksed.

Muldasängitamine 24. augustil
kell 10 Kanepi Mäe kalmistul.

*Vaikselt lahkusid, emake hea,
muredest, valudest enam ei tea.*

Teatame sügavas leinas,
et lahkus meie kallis ema,
vanaema ja ämm
LIIVIA RUUS
3.05.1930 – 19.08.2012
Leinavad tütar ja poeg
peredega.

Ärasaatmine laupäeval,
25. augustil kell 12 Vastseliina
kirikust Vastseliina kalmistule.

*Kõikjal jälgi su töödest ja tegudest,
mida loonud aastate reas.
Elad edasi meeltes ja mõtetes,
oled alati meie seas.*

Kallist ema, vanaema,
vanavanaema ja ämma
ARMILDA SARAPUUD
mälestavad
Volli, Linnu, Salme ning
Alar ja Andres peredega.

Ärasaatmine 25. augustil kell 12
Antsla metsakalmistu kabelist.

*Maga vaikselt, puhka rahu,
südamed on sinuga.*

Teatame kalli ema,
vanaema ja vanavanaema
JENNY SÜVINGU
1.02.1923 – 21.08.2012
surmast.
Lapsed peredega

Ärasaatmine 24. augustil kell 15
Vastseliina kalmistul.

*Nüüd pandud igavesti risti
ema külmad eluväsin käed,
tema rahuund ei sega enam miski
ületatud viimse vaeva mäed.*

Teatame kurbusega,
et on lahkunud
meie kallis ema,
vanaema ja vanavanaema
ELISABETH VOLTEIN
8.08.1929 – 18.08.2012
Lapsed ja lapselapsed
peredega.

*Lõppes viimase suve
viimane tähine tee,
tasa veel sisistan palve sulle,
mu emake ...*

Kallist ema
MARE TORMI
21.01.1945 – 24.08.2007
mälestab
5. surma-aastapäeval
vaikses leinas tütar Marii.

*Hing nutab, hingel on valus,
hing ei unusta ema iialgi.*

LEIDA KAUR
20.05.1927 – 20.08.2012
Tütar perega

Hüvastijätt 26. augustil
kell 13.30 Vastseliina kirikust.

On lahkunud meie kallis
TIINA URB
27.05.1951 – 19.08.2012
Leinajad

Ärasaatmine reedel,
24. augustil kell 10
Lõuna-Eesti haigla leinasaalist
Osula kalmistule.

Mälestan kauaaegset
raamatukogu lugejat,
suurt raamatusõpra
SILVI RIKANDIT
Avaldan kaastunnet
omastele.
Parksepa
raamatukogu juhataja

*Su kodu on nüüd seal, kus Linnutee –
see helendav rada kui pärlitest kee ...*

Südamlik kaastunne
Riinale ja Raidile peredega
kalli ema ja vanaema
LIIVIA RUUSI
kaotuse puhul.
Mälestavad Janek, Marek ja
Tormis peredega ning Hiie.

*Mälestuste kauneid hetki
meile sinust hinge jäi.*

Mälestame
LIIVIA RUUSI
Avaldame kaastunnet
tütrelle ja pojale
perekondadega.
Milvi, Helju, Helve, Helju,
Hilda, Aili, Ele, Linda

LIIVIA RUUS
Mälestame kauaaegset,
alati rõõmsameelset
majaelanikku.
Siiras kaastunne lastele
peredega ja lähedastele.
Uus tn 12 elanikud

Mälestame kurbuses
LIIVIA RUUSI
Avaldame südamlikku
kaastunnet omastele.
Eha, Viktor

Mälestame
kullateraga inimest
LIIVIA RUUSI
Siiras kaastunne omastele.
Ristitütar Maire perega ja
Aino

*Ema on looja, andes elule alguse.
Mõte temast ka siis annab sooja,
kui aeg viib ta silmist valguse.*

Kallis Riina perega!
Ei korva need read teie leina,
kuid teadke, et oleme teiega sel raskel hetkel,
kui jätate hüvasti kalli ema, vanaema ja ämma
LIIVIA RUUSIGA
Külli, Inkeri, Merike, Terje

*Mälestuste kauneid hetki
meelde meile sinust jääb.*

Sügav kaastunne
Einar Juppetsile perega
LIIVIA RUUSI
surma puhul.
Ene perega

*Hoidku sind inglid
oma armastuse vääga taevases kodus.*

LIIVIA RUUS
Sügav kaastunne
Riinale ja Raidile peredega
kalli ema ja vanaema
kaotuse puhul.
Lellelapsed Loreida, Regina,
Heli ja Enn peredega

*Vaikus ja rahu on sinuga,
mälestused jäävad meiega.*

Südamlik kaastunne
Riinale ja Raidile peredega
armsa ema, ämma, vanaema
LIIVIA RUUSI
kaotuse puhul.
Mälestavad Urve ja Urmas peredega,
Liivia ning ristitütar Merike perega.

Sügav kaastunne Vollile
kalli ema
ARMILDA SARAPUU
kaotuse puhul.
Peeter ja Aigar peredega

*Su kalmul mälestuste küünal
las loidab vaikse leegiga.*

Südamlik kaastunne Voldemar Lõhmusele perega
kalli ema, vanaema ja vanavanaema
ARMILDA SARAPUU
kaotuse puhul.
Mati perega

Unustamatut naabrit
ARMILDA SARAPUUD
mälestavad
Marje, Peeter ja Nikolai.
Kaastunne Vollile perega.

*Puud hakkavad langetama lehti
ja sügislilledel silmad on pisaraid täis ...*

Meie südamlik kaastunne Vollile ja Lindale
kalli ema ja ämma
ARMILDA SARAPUU
kaotuse puhul.
Perekonnad Antsi, Fomotškin, Villem

Südamlik kaastunne
Hansule perega
ema, ämma ja vanaema
JENNY SÜVINGU
surma puhul.
Andsumäe 1 majarahvas

*Jõudsid elus palju anda, jõudsid muret,
rõõmu kanda, kuni lõppes elutee.*

Südamlik kaastunne Heli,
Kaja, Airo, Vello perele
kalli ema
MAIMU VESTMANNI
kaotuse puhul.
Virve perega

Südamlik kaastunne
Ahtole perega kalli
vanaema ja vanavanaema
MAIMU VESTMANNI
kaotuse puhul.
Mälestavad Vilja, Thiana
peredega, Eha, Sirje ja Ain.

*Hing nutab, hingel on valus,
hing ei unusta ema iialgi ...*

Avaldame sügavat
kaastunnet Viive Reimole
ema
ELISABETH VOLTEINI
kaotuse puhul.
Metsakohviku kollektiiv

Siiras kaastunne
Viivele perega
ema
ELISABETH VOLTEINI
surma puhul.
Eva, Tiit,
Malle ja Juta peredega

*Töökas ja sõbralik oli su hing,
nüüd puhkama kutsuti sind ...*

Südamlik kaastunne Helvele, Jürile,
Kristinele ja Karlo perele
ema, ämma, vanaema ja vanavanaema
ELISABETH VOLTEINI
surma puhul.
Perekonnad Kurss ja Kontse

*Vaikus ja rahu on sinuga,
mälestused jäävad meiega.*

Südamlik kaastunne
Viive, Janeki ja Bianka
peredele kalli
ELISABETH VOLTEINI
kaotuse puhul.
Kallist tädi leinavad
Silvia, Inga ja Sille peredega.

*Üks küünal kustus,
üks eluramat sulgus ...*

Mälestame kallist
töökaaslast ja sõpra
ELISABETH VOLTEINI
Südamlik kaastunne
omastele.
Vaike, Kaire, Hilda,
Helju, Žoja ja Asta

Sügav kaastunne Einartile
elukaaslase
AIGI
kaotuse puhul.
Evald, Jaan, Iriina,
Maigi, Elek lastega,
Mikk ja Mait perega

Südamlik kaastunne
laulusõber Üllar Kõllile
EMA
surma puhul.
Kolepi koor ja dirigent

Südamlik kaastunne
Vladimir Lõhmusele
EMA
surma puhul.
Antsla jahtkonna jahimehed

*On rohtunud me lapsepõlves käidud
rajad, kuid mälestusi aeg ei võtta saa.*

Südamlik kaastunne
Heli Kõllile
VENNA
surma puhul.
Minda, Ketsia, perekonnad
Zerel ja Põlgaste

„Lasva järve tulemuusika” –

kaheksa aastat häid emotsioone

Maarja Kaiv

KONTSERT > 17. augustil toimus „Lasva järve tulemuusika”. Tänavu oli see juba kaheksas kord, mil Lasva järve kallast inimestega täitus. Mainimist vajab veel ka see, et Lasva vald sai 20aastaseks. Rand oli rahvast täis, kontserdi olid kuulama tulnud inimesed nii omast vallast kui ka mujalt. Teiste seas oli ka soomlasi ja taanlasi.

Miks siis korraldatakse sellist üritust? Mõte on selles, et „Lasva järve tulemuusika” tähistab justkui vabariigi taasiseseisvumispäeva, sest see toimub päev-paar enne 20. augustit. Teine põhjus on, et see tähistab suve lõpu. Inimesed, kes Lasvast pärit, tulevad külla, saavad kokku. On tore pakuda neile üks selline armas üritus, mis on pealegi veel tasuta. Inimesi on tore kodukanti tagasi tuua, ehk soovivad nad siis tulevikus seal jälle elama hakata.

Alati toimub laienemine

Iga kord leitakse midagi, mida „Lasva järve tulemuusikale” juurde panna. Näiteks oli sel aastal juba kolmas kord kasutatud kaheksakanda, mis on Eesti rahvussümbol, ja oli ka niinimetatud õnnetäht, kuhu külastajad said oma õnneküünlaid asetada. Seal sai oma soovi soovida ja seejärel saadeti täht järvele. Täht peaks aasta jooksul kõik soovid täitma. Rahvale meeldib idee õnnetähest väga – seda näitab ka asjaolu, et tänavu oli neid tähti kokku kolm.

Ka järvele asetati küünlaid. Eelmised seitse aastat on küünal järve läänekaldale läinud, sellel aastal aga millegipärast idakaldale. Koos tähtedega oli järvel 700 küünalt.

„Tulemuusika korraldamise idee sai alguse 2004. aastal, kui töin Võrust võidutule jaanipäeval Lasvale. Jalutasin randa ja nägin, kuidas igäihel oli oma lõke. Kuulsin, mida inimesed rääkisid, ja siis mõistsin, kui fantastiliselt kajab heli üle veekogu. Tekkis idee, kuidas tuleksid kokku kaheksa paati, igaüks erinevast ilmakaarest, ja tooks tuld järve keskele. Et oleks nagu väi-

kene Leigo üritus. Selle mõttega läksin toonase vallavanema juurde (Jüri Nasar – toim). Suutsin selle mõtte temasegi süstida ning hiljem kiitis ta selle heaks ja lasi proovida. Algselt oli mõte kasutada oma piirkonna inimesi. Esimesel aastal jätkus pidu Lasva rahvamajas, mis kahjuks ei tundunud kohane, ja järgnevatel aastatel jätsime ära,” sõnas ürituse üks eestvedajaid Silja Vi-jar.

Tagasi juurtesse!

Peo avasõna võttis vallasekretär Valeria Litvinenko. Kui rääkida kuulsatest inimestest, siis kaheksa aasta jooksul on tuntud inimestest Lasva järvel esinenud nii Indrek Kalda, Sirje ja Väino Puura, Boris Lehtlaan, Jassi Zahharov, Tajo Kadajas kui ka Nele-Liis Väiksoo. Tänavu esines Aita Kaaver, kes on vabakutseline laulja ja lauluõpetaja. Ta on töötanud 17 aastat Turu ülikoolis lauluõpetajana ja elab praegu Lasva vallas. Aita kohta öeldi tagasiside-na, et tal on vapustav hää. Veel esines Karl-Markus Kaiv, kes õpib Tartu Karlova gümnaasiumi muusikaklassis ja mängib kooliorkestris. Ta on laulnud nii ooperis „Werther” kui ka muusikalisis „Helisev muusika”. Ta on käinud üleriigilisel meeste lauluvõistlusel, kus saavutas kaks aastat tagasi kolmanda koha. Lõuna-Eestis sai ta esimese koha. Uueks hooajaks on teater Vanemuine Karl-Markusele juba uued pakkumised teinud. Selle 12aastase poisi hää on suure töö tulemus – ta on esimene sopran Tartu Poistekooris. Karl-Markuse kohta öeldi, et ta on teine Toomas Uibo. Kolmandana astus üles Janari Jorro, kes on lõpetanud Heino Elleri nimelise muusikakooli ja jätkab oma õpinguid Tallinna muusikaakadeemias. Ta on esinenud mitmetes muusikalides ja laulnud Vanemuise ooperikooris. Janari laulis Lasvas Valgre loomingut ja tema esituses oli seda väga hea kuulata. Lauljaid olid saatma tulnud ka kontsertmeistrid. Kandlel mängis rahvalikke viise Sander Karu, kes on ansamblist Simmaniduo. Samuti sai näha Lasva tantsurühma Vurr küünaldega tantsimist. Lauljad on kõik

juurtega Lasva vallast. Nad kutsuti esinema, et väärtustada oma kodukandist sirgunud tähti.

„Oli meeldiv üllatus, et oma kohalikud üllatasid,” nentis Silja Vi-jar.

Repertuaarides kõlasid lood vabast loodusest, kodust, suvest, armastusest ja seda kõike eesti keeles. Nagu ütles Aita Kaaver, siis kodud sünnivad armastusest. Väärtustati eelkõige oma ja ehtsat.

Tasuta üritus

„Lasva järve tulemuusikat” toetasid Lasva vallavalitsus ja Eesti Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgrupp. „Kontsert on seepärast tasuta, et vald tahab näidata oma olemasolu. Siia võib tulla, siin on hea olla ja elada,” kommenteeris Silja Vi-jar seda, miks pakutakse nii ilusat kontserti rahvale ilma rahata. Külastajad on küsinud, miks ei ole sellisel üritusel puhvetit? Vastus on imelihtne – et oleks rahulik vaatemäng. „Regulaarsetel käijatel on oma veepudel kaasas. Kohalik kauplus on lahti ja on nõus seda olema kauem. Peaasi on see, et järve rannas oleks hea ja rahulik olla. Iga inimene saab ju endale miskit meelepärast kaasa võtta,” tõdeb Silja Vi-jar.

Järgmiseks aastaks on ka juba idee olemas. Nimelt soovitakse „Lasva järve tulemuusika” päeval pärandkultuuri väärtustamiseks teha täika, kus saaks osta-müüa-vahetada. Seal oleks päevapilet, mis sisaldab töötubasid, õnneküünalt ja hiljem rahvamajas toimuvat. Ka üks esineja, kes ei saanud sel aastal tulla, on nõus järgmisel aastal rahvale laulma tulema. Tegemist on ühe kuulsaima Eesti lauljaga. Kes see on – eks seda järgmine aasta näe!

Silja Vi-jaril oli väga hea meel selle üle, et üritus läks igati korda. „Tundsin suurt heameelt, kui inimesed tänasid, helistasid, meilisid, kallistasid. Pole negatiivset emotsiooni kohanud. Tunnen, et mu töö on sellega tasuta,” sõnas Vi-jar.

Jääme lootma, et Lasva järve tulemuusika jätkab oma traditsiooni ning suudab inimesi ikka ja jälle millegagi üllatada!

KAGU-SELL OÜ

Võru, Lille 22 Kauplus tel 782 0268, 551 9687, autoremont tel 782 0158, 554 2964, tehnõulevaatus 782 0520
www.kagusell.ee

AUTO KLIIMASEADMETE KONTROLL, TÄITMINE JA REMONT, ÜLEVAATUSE EELNE KONTROLL, AUTOREMONT.

Kaupluses lai valik rehve, summuteid, varuosi ja tarvikuid. Varuosade tellimine www.kagusell.ee.

TÖÖ

Seoses tootmise laiendamisega võtab AS Barrus puidutööstusse tööle **mehaaniku** ja **automaatiku**. Töösoov saata e-postiaadressil aarne@barrus.ee.

Nõormaa market pakub tööd **müüjale-kassapidajale**. Tulla koos CVga Rāpina mnt 20. Info tel 786 8610, 513 3063 või noorimaa@hot.ee.

PUIT

Müüa kuivi lõhutud **kaseküttepuid** pikkusega kuni 60 cm. Tel 557 6765.

PLIIDI- ja KÜTTEPUUD (kuiv ja märg, erinevad pikkused ja puuliigid). Vedu tasuta. Tel 5620 8897.

AS HeSveKa & CO ostab LEHTPUUTOKKE.

Täpsem info telefonidel 782 1596 (kuni kella 12) või 503 0762.

(Rāpina mnt 24, Võru)

Müüa küttepuid. Tel 5665 2711.

Kuivad küttepuid. Tel 5630 4986.

Müüa küttepuid. Tel 5656 1554.

Müüa leppa (poolkuiv, 50 cm). Tel 5665 3495.

AS AKO ostab Tsoorus **kasepaberipuid**. Info tel 504 3598.

Ostame metsakuiva **okaspuupalki**. Müüa **kaubaaluseid**. Tel 522 6279.

Ostame kuuse- ja männipalke hinnaga kuni 65 €/tm [9,1–18,6 cm (max 23 cm), pikkus 1,8 m + 10 cm või 3,6 m + 20 cm], kõverus lubatud, okste arv ei ole piiratud. Tel 521 3027, 741 7349.

LOOMAD / LINNUD

Müüa pörsaid Põlgastes (Kanepi v). Tel 5392 9972. Kuulutus ei aegu!

Linnu talu müüb **Hy-Line tõugu häid valgeid 6 kuud mununud kanu** (5 €/tk) Tagulas Valgamaal E-P 8–14.30. Tel 503 1485, 501 7500.

TEENUS

Ohtlike puude raie. Tel 5810 8597.

Rohumaade niitmine. Tel 503 7570.

Heinapurustamine. Tel 5649 6224.

Veoteenus. Tel 505 5654.

Vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitus, septikute müük. Minikopa teenus. Tel 517 4036.

Vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitus. Tel 5194 3875.

Ohtlike puude raie. Kalmurandide valmistamine. Kalmuhooldus. Kaevude kaevamine ja puhastus. Tel 5646 6216.

Kaardimoor, tariif 1 eur/min. Tel 900 2202.

San. tehnilised tööd. Tel 5332 3584.

Koristame teie astelpajupõllult marjad lõikemeetodil. Tasu kokku-leppel. Ostame astelpajumarju. Tel 5665 9869, 508 9375.

Teen üldehitus- ja fassaditöid ning siseviimistlust, plaatimis- ja torutöid. Tel 5345 5932.

Pandita **VÄIKELAENU** (ka sularahas), laenu maa ja metsa tagatisel. **Võlgade kiirmenetlus.** Tel 555 188 99. OÜ Lõunalaenu, www.lounalaenu.ee

SÕIDUKID

Ostan ära kasutult seisvad **autod**. Pakkuda võib kõike. Tel 5681 5775.

PÖLLUTEHNIKA

Müüa teraviljakuivati ja -veski. Tel 5332 3584.

KOOLITUS

Võrumaa Autokoolis (OÜ Tugev Partner) **AM-, A-, B-, BC1-, C-, D-, E-, T-kategooria kursused**. Koolitused toimuvad Võrus ja Põlvas. Lisainfo www.vorumaa-autokool.ee või tel 786 4658, 503 2062.

Autokoolis Võru Autom B-kat kursused, e-kool ja lõppastme-koolitus. Info ja reg www.voruautom.ee; tel 5622 2272, 782 1776.

FIE Lembit Solomi autokoolis B-kat kursused. Tel 5399 5490.

TEATED

Villavahetus 25. augustil Võru laadal, 26. augustil Rāpina laadal. Tel 5661 8707.

Võrumaa LPÜ liikmed! Rõivaste jagamine toimub 25. augustil kell 10 poliikliniku keldris.

Ikka kadunud emane **Saksa lambakoer**! Tel 5564 7950, vt FB-s: SaareP.

MUUDATUSED VÕRU MAAKONNALIINIDEL!

Alates 28. augustist väljub liin 259 Võru – Lepasaare – Võru 6.55 asemel kell 6.50, saabumine Võru kell 8.15.

Alates 1. septembrist väljub liin 13 Võru – Rõuge – Haanja – Luutsniku – Haanja – Rõuge – Võru kella 13.30 asemel kell 13.40. Liinile on lisatud marsruut ... – Luutsniku – Palli – Siksali – Mustahamba tamm – Raagi – ... Saabumine Võru kell 16.15.

Alates 1. septembrist väljub liin 264 Võru – Varstu – Saru lauatehas kella 20.15 asemel kell 19.50, saabumine Saru lauatehas kella 20.45. Lisainfo AS SEBE, tel 786 8721, 525 0070 või www.tpiet.ee.

28. augustil kella 9–12 toimub ET TORE OÜ (Pikk tn 4b) Võru kaupluse esisel platsil **TECElogo push-fit torustiküsteemi esitlus**. Saksa sanitaartechnikatootja TECE GmbH tutvustab joogivee- ja soojuspaigaldiste ehitamiseks mõeldud universaalselt, uue põlvkonna TECElogo push-fit liitmikega ühendatavat süsteemi komposiitruudele. Kohal on TECE esitlusbuss ja kvalifitseeritud personal jagab teile lisateavet. Ootame aktiivset osavõttu!

KAOTATUD

Kaotatud **bifokaalsed prillid** Kreutzwaldi 40 ligiduses. Leiutas. Tel 5594 6891.

KIRIKUTEATED

EELK kogudused Jumalateenistused 26. augustil kell 11 Rõuge kirikus, kell 10 Vastseliina kirikus, kell 12 Orava rahvamaja alumises saalis, kell 10.30 Pindi kirikus.

Laupäeval, 25. augustil kell 18 Võru Katariina kirikus **orelikontsert** (Helilooja portree. Dietrich Buxtehude, esineb Denis Kasparovitš.).

KINOS KANNEL

„Vaprake” Action-, seiklus-, animatsiooni-, fantaasia- ja perefilm. N, 30. augustil kl 16, 18 ja 20, R, 31. augustil kl 16, 18 ja 20.

Õhtulaval laulis Karl-Markus Kaiv.

Fotod: MAARJA KAIIV

Ostame metsa- ja põllumaad

Jüri 24, Võru, Tel 503 7570, info@foreststock.ee

MÕÕBLITEHAS

ANTSLA INNO

VÕTAB TÖÖLE

ÕMBLEJAJD ja

POLSTERDAJAJD.

Kandidaatidelt eeldame:

- kohusetundlikkust;
- head pingetaluvust ja meeskonnatööd.

Pakume:

- tööd heas meeskonnas;
- kaasaegseid töötingimusi;
- töö tulemustele vastavat palka;

Soovijatel helistada telefoninumbri 783 0526 või 783 0555.